

[Orla Møller.]

underskud på betalingsbalancen for det kommende år på ca. 2 milliarder kr. Dette kan give vanskeligheder for den fornødne omstilling i erhvervene og indebærer en risiko for beskæftigelsen. Derfor bebuder regeringen også, at den ud over de allerede omfattende beskæringer på statsbudgettet vil foretage yderligere besparelser.

Det er en forsigtig linje, regeringen har lagt sig på, hvad det offentlige udgiftspolitik angår. Den optræder hverken dramatisk eller drastisk over for arbejdsmarkedets parter i forbindelse med de kommende aftaler. Den vil, som det hedder i åbningstalen, respektere overenskomstparternes selvstændige funktioner.

Socialdemokratiet føler sig overbevist om, at det vil være det bedste for at sikre en stabil og rolig udvikling på arbejdsmarkedet, og dette er i sig selv en nødvendig forudsætning for at bevare en økonomisk fremgang og få det rette miljø på arbejdspladserne.

Dermed er vi midt i alle problemerne omkring økonomisk demokrati. En aktiv, ja, dynamisk erhvervs politik er en nødvendighed. En stærk øgning af investeringerne i erhvervslivet må finde sted, hvis vi skal tage konkurrencen op og få en øget eksport. Men det vil af lønmodtagerne føles urigtigt, om det skal være dem, der først og fremmest kommer til at foretage denne investering uden at få andel i overskuddet af samfundets produktion og medindflydelse på ledelsen af denne.

Regeringens hovedsynspunkt er derfor, at den øgede investering ikke må føre til øget ulighed i formuefordelingen, at lønmodtagerne bør have øget medindflydelse og medbestemmelse, og at det sidste bør komme til udtryk i udbygningen af nærdemokratiet på de enkelte virksomheder og ved, at der bliver samfundsrepræsentation i en lang række af vore pengeinstitutter.

Det er glædeligt at notere, at der er en stadig bredere forståelse for, at ejendomsretten skal demokratiseres, at økonomisk demokrati er en nødvendighed i et moderne industrisamfund. Jeg kunne i den forbindelse henvise til adskillige udtalelser, der er faldet i de sidste dage, men det må også noteres, at der stadig er en afgørende forskel

på den måde, man ønsker sig dette demokrati gennemført.

Uden at tage direkte stilling til de forskellige forslag til løsning af spørgsmålet — det har regeringen heller ikke gjort — skal jeg opridsede nogle få af de socialdemokratiske synspunkter og give en kort begrundelse for dem. Jeg giver dermed udtryk for, at vi ikke på forhånd har bundet os til én bestemt af de foreliggende løsninger, uanset hvor stærkt vor sympati måske ligger det ene eller det andet sted.

Økonomisk demokrati må være noget, der kommer til at gælde alle ansatte; alle lønmodtagere må have mulighed for at få andel i kapitaltilvæksten her i samfundet. Det er retfærdigt, for alle er med til at skabe denne kapitaltilvækst, selv om arbejdsindsatsen er af forskellig karakter. I øvrigt føler vi os overbevist om, at det ikke i det lange løb vil lykkes hverken at skabe den fornødne opsparring i samfundet eller det arbejdsmiljø, der er menneskelig sundt og produktionsfremmende, uden gennemførelse af økonomisk demokrati.

Her mødes således et synspunkt af snusfornuftig økonomisk karakter med et synspunkt af idealistisk menneskelig oprindelse. Problematikken står således ikke først og fremmest om fonde eller ikke fonde og om, hvem der eventuelt skal styre disse, og hvorledes. Det er et principielt spørgsmål om at få alle med i ordningen og få skaffet den enkelte sikkerhed for en andel af samfundets produktionsresultat, men også ved en personlig ejendomsret til denne, samtidig med at de store kapitaler kan bruges til investeringer.

Der forestår regering og folketing et hårdt arbejde med at klare dette problem, men der er snakket længe nok, nu må der tages fat, og jeg takker regeringen for et tilsagn om, at man i nær fremtid vil optage forhandlinger med de interesserede parter om en bred samfundsmæssig løsning af problemerne. Jeg har intet ønske om at presse en lovgivning igennem i utide, men socialdemokratiet er overbevist om, at der snarest må tages hul på den sikkert meget omfattende lovgivning, der skal til, før det økonomiske demokrati er gennemført.

Jeg har hidtil i det væsentlige opholdt mig ved hovedsynspunkterne i regeringsop-